Sütkardeşliği emişi hangi yaşa kadar sürer?

“Sütkardeşliği emişi hangi yaşa kadar sürer? Meselâ, üç yaşlarında iken bir kadından süt emen birisi, daha sonra bu kadının kızı ile evlenebilir mi? Süt yoluyla kimler birbirine haram olur?”

Çocuklar doğumdan itibaren iki yıl veya en fazla otuz ay içerisinde tamamen annelerine bağlı kalırlar. Annelerinin sütüyle büyürler, yetişirler ve gelişirler; etleri, kemikleri ve diğer azaları anne sütüyle beslenir, gelişimini sağlar, olgunlaşır ve kuvvet bulur. Bir başka ifadeyle ilk otuz ay içerisinde, çocuk vücudunun önemli yapı taşlarından birisi anne vücudu ve sütüdür. Çünkü çocuğun kanının, etinin, kemiğinin, dişinin, damarlarının ve bütün organlarının beslenmesinde ve gelişmesinde anne sütü etkin ve faal vaziyettedir.

Çocuğun anne sütüyle beslenmesi için verilen “iki yıllık” süre Kur’ân’a aittir. Kur’ân iki âyette çocuğun sütten kesilmesinin “iki yılda” tamamlanacağını1; bir âyette de bu sürenin ana rahmindeki süre ile birlikte, yani hamilelik süresi ile birlikte “otuz ayda” kemale ereceğini2 bildiriyor.

İmam-ı Şafiî ile Hanefîlerden İmam-ı Muhammed ve İmam-ı Yusuf da dâhil müçtehidlerin çoğunluğu iki yıl üzerinde yoğunlaşan hadîsleri de dikkate alarak bu sürenin “iki yıl” olduğunda ittifak etmişler; İmam-ı Azam otuz ayı; Mâlikîlerse iki yıl iki ayı esas almışlardır. Bu durumda bir çocuğun süt emdiği kadınla aralarında süt akrabalığının meydana gelmesi için, iki yaşını geçmemiş olması gerekir. Güvenilen cumhurun görüşüne göre iki yaşından sonra; her ihtimali göze alarak İmam-ı Azam’ın da görüşünü dikkate aldığımızda, nihayet otuz aydan sonra çocuk bir kadını hangi amaçla emmiş olursa olsun, artık süt akrabalığı meydana gelmez. Fakat ilk iki yıl içerisinde azıcık bir süt emmiş olması halinde bile süt akrabalığı meydana gelmiş olur. Buna dikkat etmek lâzım.

Bir çocuğun, sütannesiyle ve sütkardeşleriyle evlenmesini Kur’ân yasaklıyor.3

Peygamber Efendimiz (asm) süt yoluyla kimlerin birbirine haram olacağını açıklamıştır.

Hazret-i Âişe (ra) bir defasında Hafsa'nın (ra) odası önünde izin isteyen bir erkek sesi işitti ve Resûlullah Efendimiz'e (asm);

"Ya Resûlallah! Şu adam evinize girmek için izin istiyor" dedi.

Bunun üzerine Peygamber Efendimiz (asm):

"Hafsa'nın süt amcası falanca olduğunu görüyorum" buyurdu. Hazret-i Âişe (ra):

"Süt amcam falanca eğer hayatta olsaydı benim yanıma girebilecek miydi?" diye sorunca Allah Resûlü (asm):

"Evet girebilirdi. Çünkü sütle gelen mahremiyet, doğum ve neseple gelen mahremiyet gibidir!" buyurdu.4

Sütle gelen mahremiyet, doğumla gelen mahremiyet gibi olunca; yani doğum ve neseple haram olan şeyin süt yoluyla da haram olduğu anlaşılınca, artık süt yoluyla kimlerin birbirine haram olduğu belli olmuş olur. Nesep olarak bir kişinin kızı, kardeşi, annesi, babası, amcası, dayısı, halası, teyzesi, erkek ve kız kardeşinden yeğenleri, ninesi, dedesi nasıl kendisine haram oluyorsa; sütanneleri, sütbabaları, süt erkek kardeşleri, süt kız kardeşleri, süt erkek kardeşlerinden yeğenleri, süt kız kardeşlerinden yeğenleri, süt amcaları, süt halaları, süt dayıları, süt teyzeleri, sütnineleri ve süt dedeleri de kendisine haramdır; çünkü bunlarla aralarında süt yoluyla mahremiyet bağı kurulmuştur. Evlenmeleri helâl değildir.

Siz, oğlanın babasının kızın annesini üç yaşlarında emdiğini söylüyorsunuz. Eğer üç yaşında emdiği doğru ise; süt akrabalığı meydana gelmez; aralarında evlenme yasağı da olmaz. Bu durumda, çocukların evlenmelerinde hiçbir sakınca yoktur.

Ancak yaş tesbitini doğru yapmalısınız; bu konuda tereddüdünüz olmamalıdır. Eğer iki yaşından önce emmiş olduğu anlaşılırsa, sütten dolayı mahremiyet meydana geleceğinden, evlenmeleri helâl olmaz.

Dipnotlar:
1- Bakara Sûresi, 2/233; Lokman Sûresi, 31/14
2- Ahkâf Sûresi, 46/15
3- Nisâ Sûresi, 4/23
4- Buhârî, 11/1797